

Främjande av
uthålligt skogsbruk.
www.pefc.se

PEFC:s standardrevision TD V

Forummöte 2 2021-09-23, Teams

Protokoll

---

1. Mötets öppnande

Mårten Larsson, forumets ordförande, öppnade mötet och hälsade deltagarna välkomna.

2. Anmälan om anteckningar från dagens möte

Hans Weslien, PEFC:s standardrevisionssekretariat, valdes till mötessekreterare.

3. Personer för justering av protokollet

Anders Hjerpe och Helene Larsson valdes.

4. Anteckningar av de närvarande

Deltagare hämtades från lista i Teams och visas i Bilaga 1.

5. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

6. Bekräftelse av styrelse och arbetsgrupper

Sammansättning av styrelse och arbetsgrupper enligt i förväg utsänd Excel-fil bekräftades.

7. Den svenska proceduren för utarbetande av PEFC-standard

Christina Lundgren, VD och nationell sekreterare för svenska PEFC, beskrev proceduren. Synpunkter är alltid välkomna till proceduren och den pågående processen som kan följas på <https://pefc.se/vara-standarder/standardrevision-2021-2022>. Tidplan och organisation genomgicks och det visades dokumenten utgörande underlag från arbetsgrupperna och sekretariatet (Bilaga 2). Till återstående frågor påpekades att en inkommen punkt om möjlighet till kemisk behandling av plantor mot snytbagge saknades i det inför mötet utskickade underlaget.

Forumets uppgift för dagen beskrevs:

- Ta del av arbetsgruppernas arbete
- Ta del av forskning och aktuell kunskap via föreläsare
- Fatta beslut om att publicera materialet på nätet under oktober (allmän konsultation).

Den allmänna konsultationen beskrevs som ett första steg i processen för transparens och möjligheter att komma med synpunkter under framtagandet av ändringsförslag. Det är inte fråga om ett färdigt förslag att ta ställning till.

Christina beskrev hur nationella PEFC-standarder är kopplade till internationella PEFC:s referensstandarder samt de huvudkriterier som finns i dessa.

8. Föreläsning: PEFC i Norden

Thomas Husum, PEFC Norge och Auvo Kaivola, PEFC Finland

Norge

Norge ligger något före Sverige i revisionsprocessen och den publika konsultationen planeras till slutet av året. Thomas beskrev den norska skogen och skogsbruket och förutsättningarna för certifiering. Allt virke är i praktiken PEFC-certifierat.

Miljöorganisationer är med i processen (WWF, Sabima) efter 10 år ”on the side line”. Forskningsorganisationer är med som observatörer. ISO 14001-certifiering är grundkrav för certifiering av grupper. Det finns ingen särskild entreprenörsstandard. Vad gäller biologisk mångfald ses hänsyn till tjäder (spelplatser), rovfåglar och ugglor som särskilt viktigt och är tydligt framtonad.

Eje frågade angående hänsyn till friluftsliv. Thomas svarade att det finns skrivningar om detta men att man önskar att skogsbruket tar mer hänsyn i praktiken genom bl.a. mer selektiv huggning och mindre hyggen inom friluftsområden, särskilt nära bebyggelse.

Bästa möjliga användning av skogen i klimathänseende ska eftersträvas men med beaktande av den biologiska mångfald. Längre omloppstider, åtgärder för att öka tillväxten och mer skyddade områden ses som en vägar till mer kolbindning.

Finland

Auvo redogjorde för de skogliga förutsättningarna i Finland och för de främsta fokusområdena i den pågående revisionen av den finska PEFC-standarden. I fråga om kolbindning har det diskuterats förslag att begränsa avverkningen, att den inte får öka, men detta har inte lett till något förslag. Tillväxt och virkesuttag, skogars hälsa och hållbart nyttjande av biobränsle framhölls som det viktiga delarna avseende skogens klimatroll. Främmande trädslag finns inte i industriell skala. Andra fokusområden är inom områdena biologisk mångfald, skydd av torvmarker, vattenkvalitet samt samekultur och rennäring (med koppling till biodiversitet.) Auvo framhöll också digitalisering och ny teknik för datainsamling som viktiga delar.

Anna Schyman frågade angående GMO-material. Auvo klargjorde att användning i dagsläget inte är tillåten enligt den internationella PEFC-standarden men att det ev. kan uppstå behov för att få passande föryngringsmaterial, då trädets egna anpassning är långsam i förhållande till dagens klimatförändringar. På fråga om jämlikhet och jämställdhet svarade Auvo att mycket har hänt i det finska samhället på den fronten under de senaste decennierna och att detta möjligen kunde vara en förklaring till att det inte varit fokus på detta område i revisionsarbetet. (Not: Jämlikhet är ett av kriterierna i den internationella standarden som alla system måste hantera på något sätt.)

9. Föreläsning: Friluftsliv

Peter Fredman, Mittuniversitetet

I Sverige finns en tydlig politik för friluftsliv med 10 mål, senaste utvärderade 2019. Målet för friluftspolitiken är ”att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är grund för friluftslivet.” Det finns mycket forskning gjord om vad som anses vara en attraktiv skog. Man vet ganska väl och det är mer frågan om att omsätta det i praktiken. Pandemin har inneburit att fler vistas i naturen och även att erfarna söker sig till mer avlägsna och mindre tillrättalagda platser. Trend är att tillrättalagda platser är mer efterfrågat och allt fler organiserade evenemang (event). Peter gav två boktips: *Planera för friluftsliv* och *Friluftsliv i förändring* och hänvisade även till SLU för mer kunskap. Fråga ställdes angående vad som är en attraktiv skog och som generalisering framhölls faktorer som stort siktdjup, ljusinsläpp, höga träd, lätt att gå i, blandskog och lövinslag. Fråga ställdes också om pandemins inverkan på friluftsvanorna och Peter svarade att man kan se en tydlig ökning av friluftaktiviteter särskilt för gruppen 16 – 24 år och att det är övervägande kvinnor bland dem som har börjat med friluftaktiviteter. Mårten frågade om kopplingar till hållbarhet och Peter svarade att sådan finns tydligast genom delar i forskningsprogram som handlar om påverkan på mark och vatten och hur friluftslivet kan bidra.

10. Arbetsgrupp 3 – Social standard och entreprenörsstandard

Social standard (SWE 002, kapitel 4)

Jämlikhet och jämställdhet

Anna Schyman redogjorde för ändringsförslaget i de inledande punkterna i den sociala standarden (ansatsen) i vilket ingår en tillagd punkt ”En jämlik och jämställd skogsbransch” och en ändring i formuleringen gällande allemansrätten. Anna visade också ändringsförslaget i avsnitt 4.9.1 med krav avseende jämlikhet och jämställdhet med hänvisning till diskrimineringslagen.

Eje Andersson redogjorde för föreslagna tillägg och ändringar angående friluftsliv (kapitel 4 t.o.m. 4.1.2) och kommenterade att skrivningen med föreslagna ändringar ger en positivare ton och att den harmonierar väl med skogssektorns målbilder.

4.7.2. arbetsplatsträffar (Anna Schyman)

Från arbetsgruppen finns två förslag, ett att behålla nuvarande skrivning och ett förslag om att minska kravet från två arbetsplatsträffar per år till en per år. Deltagarna gavs betänketid till slutet av punkt 10. Frågans behandling redovisas här.

Fredrik Sätter frågade om det har övervägts att ha olika kravnivåer beroende på antal anställda. Per kommenterade att anledningen till att sänka kravet var att det har visat sig svårt att uppfylla kravet på två dokumenterade arbetsplatsträffar hos företag med få anställda och att detta leder till avvikelser som han menade kan bli problematiska att hantera. Martin ansåg

att inget talar för en förbättring genom att sänka kravet och ser inget problem med dokumentationen.

Diskussionen avslutades och det beslöts att båda förslagen tas till kommande konsultation.

4.7.3, medarbetarsamtal (Anna Schyman)

Ändringsförslaget är att använda termen medarbetarsamtal i stället för utvecklingssamtal, att tillföra krav på lämplig dokumentation och tillägg av att medarbetare har rätt till individuellt samtal om så begärs.

4.10, Skoglig kompetens och kompetensutveckling (Per Eriksson)

Förtydliganden föreslås för avsnitten om skyddsdikning, dikesrensning och markberedning (4.10.3 – 4.10.4). Ett större ändringsförslag är ny skrivning om anlåtande av skolklasser och organisationer med ungdomsverksamhet (4.10.9). Det föreslås också tillägg om kalibreringsövningar för skogsbruksplanläggare (4.11.5), att det ska genomföras årligen, och om förnyande av kompetens i naturvärdesbedömning (4.11.7) vart femte år.

Johanna Ydringer kommenterade med ett påpekande att det i förslaget gällande naturvärdesbedömning inte finns med årliga kalibreringsövningar som för skogsbruksplanläggare och att det möjligen skulle kunna tilläggas.

Angående förslaget 4.11.7 påpekades att det där inkorrekt används ordet naturvårdsbedömning i stället för naturvärdesbedömning.

Tomas Rahm tog upp vad kalibreringsövningar för skogsbruksplanläggare (4.11.5) innefattar. Per svarade att gruppen som ligger bakom förslaget tänkt sig en avgränsning till teknisk utrustning för mätning men höll med om att det skulle kunna avse mycket mer, en kalibrering av de totala kunskaperna för skogsbruksplanläggning.

SWE 003, Entreprenörsstandard

Stefan Holmberg redogjorde för förslaget till justerad skrivning i inledningen gällande olika kategorier av entreprenörer. Ändringen syftar till göra det tydligt att alla entreprenörer som utför skogliga åtgärder som har betydelse för PEFC-standardens efterlevnad omfattas.

4.3.4, rapportering av förändrad verksamhet (Stefan)

Förslaget utgör ny punkt med krav på att entreprenör ska informera paraplyorganisationen när verksamheten ändras till inriktning eller omfattning.

Fredrik Sätter ställde fråga om det behövs någon tidsgräns för när informationen ska lämnas. Stefan svarade att detta har diskuterats men det valdes att inte sätt någon tidsgräns. Martin Klenz-Tornow tillade att det genom revision ändå blir en kontroll minst en gång per år.

Helena Lindén frågade om hur stor förändring som det behöver informeras om. Kristoffer Englund förtydligade att det är förändringar i krav som är avgörande och tog som exempel att utöka med en anställd kan vara av stor betydelse om det är att gå från noll till en anställd.

4.3.9, rapportering av avvikelser (Stefan)

Förslaget utgör ny punkt gällande avvikelser mot standarden som uppkommit vid utförande av uppdrag. Rapportering ska göras till uppdragsgivaren.

4.6.1 – 4.6.2 Underentreprenörer (Stefan)

Det grundläggande kravet, att anlitate underentreprenörer ska vara PEFC-certifierade eller anslutna till certifierad paraplyorganisation, ligger i nuvarande skrivning som andra punkt (4.6.2) men förslås nu bli första punkt (4.6.1) med ett tillägg att huvudentreprenören har ansvaret att kontrollera att anlita underentreprenör är PEFC-certifierad.

4.7.5, förbyggande miljökrav gällande markskador (Stefan)

Då det inom arbetsgruppen ansetts att det måste göras mer för att undvika körskador föreslås tillägg av en punkt gällande detta, att lämplig utrustning (exv. bärande band, inte grävande vid barmark) och lämplig metodik ska användas. I förslaget finns tydliggörande om detta genom hänvisning till avsnitt 5.7 (Metoder för att skydda mark och vatten) i skogsstandardens. Förslaget innebär, fast inte uttryckligen skrivet, att utförare ska ha erforderlig kompetens på området.

Per Eriksson kommenterade att problemet med markskador tillhör det allra viktigaste för skogsbranschen att ta tag i och ett område där krav i PEFC-standardens kan spela avgörande roll.

11. Arbetsgrupp 4 – Klimat (Sofia Backéus)

Underlag från klimatgruppen ingår i utskicket inför forummötet.

Sofia presenterade arbetsgruppen. Som bakgrund visades klimatrelaterade krav i den internationella PEFC-standardens (1003:2018) med fokus på det som har tillkommit i denna:

8.1.3 The standard requires that climate positive practices in management operations, such as green-house gas emission reductions and efficient use of resources shall be encouraged.

8.5.1 The standard requires that protective functions of forests for society, such as their potential role in erosion control, flood prevention, water purification, climate regulation, carbon sequestration and other regulating or supporting ecosystem services shall be maintained or enhanced.

Klimatrelaterade frågor finns också i insamlat underlag från organisationer som medverkar i revisionsprocessen.

Klimatområdet spänner över flera av de svenska PEFC-standarderna och arbetsgruppen har inte som andra arbetsgrupper haft givna standarddelar att gå igenom. Arbetet har strukturerats på tre undergrupper med områdena:

- substitution, inklusive biomassa för energi
- effektivt nyttjande av resurser
- skogsskötsel

Inom dessa har viktiga delområden identifierats och arbetats vidare på. Textförslag finns för delen substitution och biomassa för energi, texter som är tänkta att ingå i SWE 001. Dessa presenterades. Inom effektivt nyttjande av resurser och skogsskötsel finns förslag på punkter att arbeta vidare på.

Effektivt nyttjande av resurser (klimatpositiv praktik):

- Aptering
- Maskinkvalitet
- Körsätt och tomgångskörning
- Utfasning av fossila bränslen
- Minimera körskador

Skogsskötsel

- Hög och stabil produktion
- Skapa motståndskraftiga skogar
- Anpassning till klimatförändring

Kvantifiering av skogsinnehavs kolinbindning har varit en fråga som har diskuterats men ansetts svår att gå vidare men i nuläget.

Anna Schyman tog upp problematiken med att förutsättningar (lagstiftning, utbud av biodrivmedel m.m.) ändras snabbt och att standarden ska gälla fem år framåt. Sofia svarade att det är en utmaning och att det är viktigt att formulera krav med beaktande av detta. Mårten kommenterade att detta är viktigt och att det finns en pågående lagstiftningsprocess inom EU som behöver beaktas samtidigt som standarden ska kunna stå sig.

PerArne Nordholts framförde att skrivningen om substitution bör omfatta också klimatpåverkande material som inte är fossila.

Mårten tog upp kvantifieringen av markkol och problem kring detta. Sofia kommenterade att det är viktigt att hålla sig till sådant som är vetenskapligt förankrat, annat ska inte tas in.

Sara Rindeskog önskade respons från konsultationen för vägledning om vilka indikatorer som det bör arbetas vidare med, vad man ska lägga krut på och inte.

För fortsatt arbete behövs samarbete mellan arbetsgrupperna. Förslag gällande detta presenterades och kommenterades positivt. Frågan behandlades fortsatt under punkt 17.

Sofia frågade om dokumentation gällande behandling av klimatfrågor i den norska och finska revisionen. Christina åtog sig att efterfråga detta.

12. Föreläsning: Framtidens skogsbruksplan

Fredrik Walter, Dianthus

Fredrik presenterade företaget, dess produkter och tjänster. Mycket av de uppgifter som behövs i en skogsbruksplan kan produceras helautomatiskt. Först beskrevs det traditionella förfarandet att ta fram en skogsbruksplan (tillspetsat): Man har stövlar, realskop och höjdmätare, går ut i skogen, inventerar avdelningsvis och sammanställer en plan i pärm varefter planen med tiden blir mossig. Detta vill man komma ifrån för att planen ska bli ett levande dokument med större tillgänglighet för olika intressenter.

För framtidens datainsamling finns ny teknik framtagen eller på gång. Det visades en mekanisk hund som kan förses med sensorer och springa omkring och insamla en hel del av de data för vilka det idag behövs en inventerare. Sensorer på allahanda maskiner är en annan möjlighet (finns redan idag) och personer som rör sig i skogen för inventering kan också förses med sensorer.

Automatiserad beståndsavfattning kan i dag göras genom att kombinera laserdata, satellitbilder, markfuktighetskarta från SLU och kända fastighetsgränser. Sådan avfattning ger ägoslag, medeldiameter, grundyta, trädhöjd, bonitet och en ungefärlig ålder. Enskilda större träd kan identifieras och det går även att få förslag på lämplig åtgärd. Metoder finns för att identifiera och mäta enskilda träd (drönare, mobiltelefon). För närvarande krävs dock bedömningar i skogen för att hantera naturvärden, forn- och kulturlämningar och områden av särskild betydelse för friluftsliv och rekreation.

Eje frågade om tidsåtgång att få fram en skogsbruksplan automatiskt för en fastighet om 100 hektar. Det tar "några timmar" enligt Fredrik, men det är då just för den automatiska delen och att det behövs kompletterande inventering och bedömningar i fält.

13. Föreläsning: Alternativa metoder inklusive kontinuitetsskogsbruk

Johan Sonesson, Skogforsk

Johan beskrev inledningsvis de fem skogsskötselsystemen kalhyggesbruk, högskärm, kanthuggning, luckhuggning och blädning. Alla är utvecklade med den bärande idén att skogens utveckling ska vara något så när förutsägbar för att veta hur mycket som uthålligt kan avverkas. Skogsskötsel för ökad komplexitet behandlas i boken *A Critique of Silviculture*. Intensivare skogsskötsel innebär i princip homogenare skogar, extremfallet är rena plantager. Omvänt blir en oskött skog med tiden alltmer varierad. Kalhyggesbruket ligger någonstans emellan dessa ytterligheter med begränsningen för heterogenitet genom att träd avverkas vid förhållandevis låg ålder. Kalhyggesbruk med generell hänsyn är ett steg mot mer komplexa skogar och kraftfullare hänsyn ger ökad komplexitet, men det finns en gräns för hur långt man kan nå med detta skogsskötselsystem och för att komma längre behövs något annat: luckhuggning, kanthuggning, skärmar eller blädning. Begreppet "Close to nature" är olikt alla de ovan beskrivna systemen och innebär att göra så lite ingrepp som

möjligt, bara avverka mogna träd och lämna övrigt till de naturliga processerna. För boreala förhållanden föreslås av finska forskare att efterlikna de naturliga processerna genom störningar som ger en naturlig förnyngningsfas och yngre skog (konkurrensfas), inte bara gammal skog, att även sköta gammal skog, delvis hyggesfritt, och att skapa variation genom luckor, skärmar m.m.

Johan lade som avslutning fram frågan om naturligare skogar också ger fler ekosystemtjänster och svarade om detta att detta nog stämmer men att man också kan fråga sig om sådana skogar ger det som behövs sett till människors behov inkl. klimatfrågan.

Fredrik Sätter frågade om de finska forskarnas föreslagna metod och hur det med denna går med produktionen. Johan svarade att metoden innefattar skötsel av äldre skogar med förhållandevis låg tillväxt och att man helt klart förlorar i virkesproduktion. Johan tillade att med all naturlig förnyngning väljer bort förädlade plantor och med detta får klart lägre tillväxt (10 – 20 %). Mårten frågade hur robust förädlad material är jämfört naturligt. Johan svarade att förflyttning av plantmaterial enligt rekommendationer förmodligen är det bästa sättet att möta klimatförändringar och nämnde också tankar som finns om att finna metoder att använda förädlad material i hyggesfritt system.

Sture Karlsson frågade angående riskerna med alternativa skogsskötselsystem vad gäller förnyngningsresultat och kalamiteter. Johan svarade med referens till färsk rapport (Peter Högberg m.fl.) att tillgängligt kväve i marken minskar med nordligare läge och därmed möjligheten att lyckas med hyggesfria metoder. Rikard Klingberg frågade om det ses på näringsfrågan i samband med alternativa metoder. Johan svarade att rapporten (Högberg m.fl.) har resultat som är relevanta och bra att ta till sig.

14. Arbetsgrupp 2 - Produktion och miljö

Representanter för arbetsgruppen gick igenom ändringsförslagen i SWE 002 (skogsstandardens), kapitel 3 och 5.

Vilt (Tomas Rahm)

3.11

Ett tillägg föreslås för att det vid revision ska kunna tas hänsyn till möjligheten för skogsägaren att påverka, då denna beror av skogsinnehavets storlek m.m.

3.12

Det om kvalitetssäkrade metoder förslås strykas och ny text om betesbegärliga träd läggs till. (Begreppet betesbegärliga träd tas till standardens ordlista.)

Landskapsekologi (Helena Lindén)

3.13

Ändringsförslaget är tillkommet då nuvarande text har ansetts otydlig.

Prioritering av avsättningar (Fredrik Sätter)

5.1.3

Uttrycket *höga naturvärden* föreslås att införas (punkt 1) med anledning av att nyckelbiotoper inte kommer att användas fortsättningsvis för tillkomna motsvarande områden.

Under punkt 2 finns i nuvarande skrivning *objekt med naturvärden*, vilket är ett vedertaget begrepp (SKS) och nu föreslås att komplettera med uttrycket ”områden med motsvarande värden”.

För att formuleringen ska blir enkelt begriplig behöver läsaren veta att *objekt med naturvärden* är ett begrepp med specificerad betydelse. Det ska tillses att detta begrepp finns i standardens ordlista (sekretariatet). Idé finns att i standardtext ha en särskilt markering för använda termer som finns i ordlistan. Förslag till bättre formulering välkomnades.

Under punkt 3 är förslaget en komplettering för att få med utpekade områden i regional plan (från länsstyrelse). Helena Lindén förklarade att detta avsiktligt lagts i punkt tre för att inte prioriteras lägre än andra objekt i samma punkt.

Naturvärdesträd (Tomas Rahm)

5.3.3

Tillägg är förslaget för att tillåta avverkning av naturvärdesträd när sådant riskerar att skada fornlämning eller annan kulturhistorisk lämning, vilket är en synkronisering med målbilder. Det föreslås även att använda det vidare begreppet luftledning i stället för elledningar.

Lövdominerade bestånd (Helena Lindén)

5.4.1

Det föreslås ett tillägg för att det ska strävas mot högre lövinblandning på marker där det inte finns förutsättning att åstadkomma lövdominerade bestånd, något som är vanligare i nordliga delar av landet. (Ordet *beskrivas* ska inte vara understruket.)

Död ved (Tomas Rahm)

5.5.1– 5.5.3 och 5.5.6

Ändringar som föreslås är för att förtydliga och precisera.

Skogsbruksplan (Helene Larsson)

SWE 002, Bilaga 1

Föreslagna ändringar är omfattande och utvecklade för att uttrycka krav teknikneutralt i fråga om hur data insamlas och information tillhandahålls och uppdateras och med detta öppna för både traditionell plan på papper och digital variant med kontinuerlig uppdatering. Mer om detta finns som kommentar i det standardutkast som är utskickat inför forummötet.

Traktdirektiv (Helene Larsson)

Föreslagna ändringar ingår att flytta bilagan från SWE 004 till SWE 002 som Bilaga 2. Som för skogsbruksplan är föreslagna ändringar omfattande och syftande till teknikneutralitet. Ändringsförslaget kommenteras i det standardutkast som är utskickat inför forummötet.

Kolbjörn Kindströmer framförde att det måste vara tydligt vad som ska ingå i ett traktdirektiv. Helene svarade att skrivningen är för att kunna anpassa informationen till vad som är relevant för uppdraget.

Kolbjörn föreslog att precisera ”i god tid” till vad parterna kommit överens om.

Magnus Lindberg framförde att krav som inkluderar uttryck som ”verka för” och ”sträva efter”, eller liknande, är problematiska att revidera utifrån och att krav bör vara skarpare. Om man är rädd att ett krav är för högt under vissa förutsättningar är det bättre att sätta ett lägre krav och tillämpa det för alla.

Hampus framförde angående området vilt, punkten 3.11, att han inte var nöjd med den nya formuleringen, att föreslagen ändring inte gör det enklare att revidera och att texten bör stå kvar som den är. Tomas Rahm svarade att avsikten med ändringsförslaget var att vid revision bättre kunna ta hänsyn till förutsättningarna. Magnus Lindberg pekade på uttrycker ”verka för” och ansåg det vara bättre med krav som uttrycker åtgärder att vidta.

Anneli Sandström undrade över hanteringen av inkomna frågor rörande rennäring. Fredrik svarade att en undergrupp inom arbetsgrupp 2 har haft detta område på sitt bord men tyvärr har rennäringens representant inte aktivt deltagit i arbetet. Endast några ändringar av mest redaktionell typ har diskuterats, inga större frågor.

Per Eriksson frågade om begreppet nyckelbiotoper och dess fortsatt användning. Fredrik Sätter svarade att termen kommer att finnas kvar eftersom objekt som klassats som sådant kommer att finnas kvar som sådant även om inga nya objekt med benämningen tillkommer.

Kolbjörn framförde angående traktdirektiv att införd ny teknik måste fungera, entreprenören kanske inte har den, och att detta händer ibland. Man kan inte bara komma med ny teknik utan det kräver insatser. Tomas Rahm kommenterade att parter behöver avtala om den teknik som kommer att användas.

15. Arbetsgrupp 1 – System och struktur (Anneli Sandström)

Arbetsgruppens sammansättning presenterades. Arbetsgruppens område är inom standarderna SWE 001, SWE 004 och SWE 005 och beskrevs som systemets helhet, roll- och ansvarsfördelning och att beakta krav i den internationella standarden.

Rollfördelningen mellan aktörer beskrevs.

Anneli redovisade ändringsförslag gällande:

SWE 005

Krav på revisors kompetens, 5.1
Förmodad stor avvikelse hos annan aktör, 6.1.1
Revisionens syfte och genomförande, 6.1 – 6.1.2

SWE 004

Tecknande och signering av avtal, 4.3.1.1 – 2 och 4.5.1.1 – 2
Paraplyorganisationens information till gruppmedlemmar under avtalstid, 4.3.1.4 och 4.5.1.4
Redovisning av gruppmedlemmar på paraplyorganisationens webbplats, 4.3.3.5 och 4.5.1.9
Hantering av större avvikelse vid flera involverade paraplyorganisationer 4.3.1.10 – 11
Gruppmedlems ansvar att meddela större avvikelse från annan paraplyorganisation, 4.4.1.13
Paraplyorganisationer uttag av stickprov, 4.3.2.5
Hantering av ej åtgärdad mindre avvikelse, Bilaga 1
Grund för uppsägning, Bilaga 1
Karenstid för återanslutning efter uppsägning, Bilaga 1
Skyldighet för certifierad att meddela förändringar i sin verksamhet, 4.4.3.2 och 4.6.1.3
Planeringsuppdrag till skolklasser och organisationer med ungdomsverksamhet 3.2.1.9 och 4.4.1.7 (även i SWE 002, 4.10.9)

Sara Rindeskog frågade om karenstid för återanslutning gäller entreprenörer. Anneli svarade att ändringsförslaget enbart avser skogsägare, att detta ansetts tillräckligt för att tillgodose krav i den internationella standarden och att en tillämpning generellt skulle i princip innebära näringsförbud för entreprenörer som utesluts.

Per Eriksson frågade förslaget angående behandling av ej åtgärdad mindre avvikelse gäller entreprenörer och i så fall tidsfrist för åtgärdande. Anneli svarade att det gäller alla gruppanslutna och det inte finns någon angiven tidsfrist för just dessa fall, att den saken ligger paraplyorganisationens rutiner.

Johanna Ydringer frågade angående stickprovsuttag inom skogsägareparaplyer, att minst 25 procent ska tas slumpmässigt. Anneli förtydligade att det menas att 25 procent av det totala antalet som ska tas ut ska vara valda slumpmässigt.

Fredrik Sätter frågade angående gränsen *ett prisbasbelopp* som är satt för medverkan av skolklasser och organisationer med ungdomsverksamhet. Anneli svarade att gränsen i förslaget är satt utifrån en bedömning av vad som kan vara lämplig begränsad omfattning. Det förtydligades genom senare fråga att beloppsgränsen är per beställare. Fredrik frågade om större skogsägare och deras möjligheter att ha flera uppdrag på olika håll.

Anneli fortsatte med att redovisa följande pågående och kommande frågor:

- Certifikat för avverkningsorganisationer, förtydligande av vad som omfattas, information i certifikat och sökbarhet för dessa

- Ordlista med definitioner
- Uppdatering av inledande texter i SWE 001 om svensk skog, lagstiftning m.m.
- Internationella kravelement enligt High Level Structure (HLS)
- Krav enligt ISO 14001 för paraplyorganisationer (eller inte)
- Möjlighet för skogsägare att certifieringen delas på flera paraplyorganisationer
- Systemets helhet och gränssnitt mellan aktörer m.m.

Fredrik frågade om certifierares (externrevisors) granskning av paraplyorganisationers internrevisioner (SWE 005, 6.1.2), om det för sådan måste bokas tid med externrevisor när internrevision ska genomföras. Anneli svarade att det inte behöver göras för alla men för ett antal av internrevisionerna.

16. Beslut om första konsultation

Beslut:

Uppdaterade standarder med markerade ändringsförslag, listan över återstående punkter och dagens justerade protokoll publiceras på nätet under oktober för synpunkter.

Medskick: Klimatgruppen vill gärna ha vägledning om vilka förslag och frågor man ska arbeta vidare med.

17. Beslut angående fortsatt arbete

Beslut:

Arbetsgrupperna arbetar vidare med planerade frågor.

Sekretariatet och gruppordförandena föreslår en modell för hur klimatfrågorna tas vidare in i befintliga grupper

- med beaktande av vägledning från konsultationen
- med bred representation och berörda aktörer representerade.

Kommentarer och frågor

Christina tillade att det i materialet på nätet också kommer att finnas anvisningar om hur synpunkter ska lämnas.

Mårten kommenterade att processen löper väl och har lett till väl bearbetade förslag.

Hampus Blomstrand frågade om även förslag för punkter där man varit oense ska vara med i konsultationen. Christina svarade ja, att så kan göras då denna konsultation inte kräver att forumet står bakom framlagda förslag. Beslutet om konsultation innebär att framtaget underlag anses tillräckligt för att processen nu fortsätter med ett första tillfälle att lämna synpunkter. En formell publik konsultation av ett mer färdigt standardförslag kommer senare i processen.

Fredrik Sätter ställde fråga om hur det ska göras känt att underlag finns utlagt för konsultation. Christina svarade att PEFC-kansliet ska skicka tydliga signaler om detta.

18. Mötet avslutades

Mårten tackade sekretariatet, arbetsgrupperna, mötesdeltagare och föredragshållare och avslutade mötet.

Protokollet fört av: Hans Weslien

Justerat per e-post av: Helene Larsson
Anders Hjerpe
Mårten Larsson

Deltagare

Anders Ehrenström	Sydved
Andreas Rastbäck	Holmen Skog
Anna Schyman	NYKS
Anneli Sandström	Prosilva
Annelie Johansson	Föreningen Spillkråkan
Christina Lundgren	Svenska PEFC
Ebbe Lindberg	SEC och Skogsentreprenörerna
Eje Andersson	Svenskt Friluftsliv
Elin Sunesdotter	LRF Skogsägarna
Erica Pershagen	Stora Enso Skog
Erika Alm	Stora Enso Skog
Fredrik Sätter	Stiftens Egendomsförvaltningars Förening
Hampus Blomstrand	Stora Enso Skog
Hans Weslien	Svenska PEFC
Helena Lindén	Norra skog
Helene Larsson	Prosilva
Jessica Nordin	Södra
Joacim Ingelsson	Svenska orienteringsförbundet
Johanna Ydringer	BillerudKorsnäs
Jonathan Lundberg	GS-facket
Karin Ewelönn	GS-facket
Kolbjörn Kindströmer	SEC och Skogsentreprenörerna
Kristoffer Englund	GS-facket
Lars Nilsson	Mellanskog
Lisa Holmgren	Svenska PEFC
Magnus Lindberg	GS-facket
Malin M. Johansson	Stora Enso Skog
Martin Klenz-Tornow	Prosilva
Mats Remsö	Pancert
Mats-Erik Larsson	SEC och Skogsentreprenörerna
Maud Petri Rådström	Gröna arbetsgivare
Morgen Yngvesson	SCA Skog
Mårten Larsson	Forumets ordförande
Nicklas Samils	Sveriges Allmänngsskogars Förbund
Niklas Fogdestam	Sydved
Per Eriksson	ECSkog
PerArne Nordholts	Såg i syd
Rickard Klingberg	Sveriges Jordägareförbund
Ronnie Andersson	ECSkog
Sara Karlsson	Norra skog
Sara Rindeskog	Holmen Skog
Sebastian Lindqvist	SEC och Skogsentreprenörerna
Sofia Backéus	LRF Skogsägarna
Sofie Petersson	ECSkog
Sophia Bergkvist	SEC och Skogsentreprenörerna
Staffan Mattsson	Skogssällskapet

Stefan Holmberg	Norra skog
Sture Karlsson	Svenska PEFC, ordförande
Thomas Löwenberg	Svenska PEFC
Tomas Johansson	Stiftens Egendomsförvaltningars Förening
Tomas Rahm	Södra
Tony Axelsson	Såg i Syd
Ulf Silvander	Svenskt Friluftsliv
Åsa Öhman	Mellanskog

Underlag från arbetsgrupperna och sekretariatet

PEFC SWE 002 till Forum 2 2021-09-23

PEFC SWE 003 till Forum 2 2021-09-23

PEFC SWE 004 till Forum 2 2021-09-23

PEFC SWE 005 till Forum 2 2021-09-23

Underlag klimatgruppen

Styrelse Arbetsgrupper Organisationer PEFC standardrevision 2021-09-23

Återstående frågor forum 2 2021-09-23